

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 6/2020)

София, 12 февруари 2020 г.

Съдържание

1	Външна търговия с основни земеделски култури	3
1.1	Износ на зърнени и маслодайни култури	3
1.2	Внос на зърнени и маслодайни култури	4
1.3	Внос и износ на плодове и зеленчуци	4
2	Цени	6
2.1	Зърнени и маслодайни култури	6
2.2	Плодове и зеленчуци	7

Забележка: *Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч. текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.*

1 Външна търговия с основни земеделски култури

1.1 Износ на зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

Общият износ на пшеница през Пристанище Варна¹ от началото на текущия пазарен сезон до 9 февруари 2020 г. е в размер на 1 118,8 хил. тона (в т. ч. 25 хил. тона реализирани през последната седмица), което е с 6,4% по-малко на годишна база. Независимо от наблюдавания застой за поредна седмица, експортът на ечемик и рапица през порта бележи ръст от съответно 65,3% и 7,3% спрямо миналогодишния.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	01.07.2018 – 09.02.2019	01.07.2019 – 09.02.2020	Изменение
пшеница	1 195 684	1 118 839	-6,4%
ечемик	25 682	42 455	65,3%
рапица	120 053	128 793	7,3%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Към 9 февруари 2020 г. не е реализиран износ на пшеница, ечемик и рапица през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

По предварителни данни на НСИ (обхващащи цялата търговия със зърнени култури - по морски, речен и сухоземен път), през периода юли – ноември 2019 г. извън страната са реализирани 3 081,6 хил. тона пшеница, 205,5 хил. тона ечемик и 365,7 хил. тона рапица. И при трите основни есенни култури се отчита увеличение на експорта в сравнение със същия период на предходната година: пшеница - с 22,1%, ечемик – с 50,1% и рапица – с 12,4%.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

През последната седмица през пристанище Варна са изнесени 33,2 хил. тона царевица, вследствие на което общият ѝ експорт от началото на септември 2019 г. досега надхвърля с 6,7% миналогодишния. От друга страна, износът на слънчоглед през порта изостава с 29,3% спрямо година по-рано, като през изминалата седмица не са преминавали товари.

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевица и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	03.09.2018 – 09.02.2019	03.09.2019 – 09.02.2020	Изменение
царевица	360 593	384 739	6,7%
слънчоглед	90 880	64 285	-29,3%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

До този момент не е отчетен износ на царевица и слънчоглед – реколта `2019 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

Според предварителните данни на НСИ, за първите три месеца на пазарната 2019/20 година общият износ на царевица от страната нараства с 36,5% на годишна база, до 795,3 хил. тона, а този на слънчоглед - с 29%, до 220,5 хил. тона.

1.2 Внос на зърнени и маслодайни култури

От началото на месец юли 2019 г. досега не е осъществяван внос на зърнени и маслодайни култури през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

По предварителни данни, през периода юли – ноември 2019 г. е реализиран внос на 41,8 хил. тона пшеница, 1,5 хил. тона ечемик и 15,6 хил. тона рапица. Макар в процентно изражение да е налице значително увеличение спрямо аналогичния период на 2018 г. (съответно с 22,2%, с 271,2% и с 56,4%), доставените количества остават малки.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

През първите три месеца на настоящия пазарен сезон в страната са внесени 1,4 хил. тона царевица, със 7,4% по-малко на годишна база. Същевременно, доставките на слънчоглед нарастват над два пъти, до 331,6 хил. тона.

1.3 Внос и износ на плодове и зеленчуци

По предварителни данни на НСИ, през периода януари – ноември 2019 г. вносът на пресни зеленчуци спада с 2,6% спрямо същия период на предходната година, до 244,2 хил. тона, докато този на пресни плодове се повишава със 7%, до 317,6 хил. тона.

Намалението на общия внос на пресни зеленчуци се дължи основно на по-малките доставки на домати – с 4,3 хил. тона (5,3%), краставици и корнишони – с 4,1 хил. тона (16,8%) и пиперки – с 2,4 хил. тона (8%). Понижение се отчита и при морковите и репите, гъбите, зелето и чесъна – с между 7% и 68%, най-значително при чесъна. От друга страна, вносът на лук и шалот нараства с 15,3%, а този на картофи - с 6,6%.

**Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци през периода януари – ноември
2019 г., сравнено със същия период на 2018 г., тона**

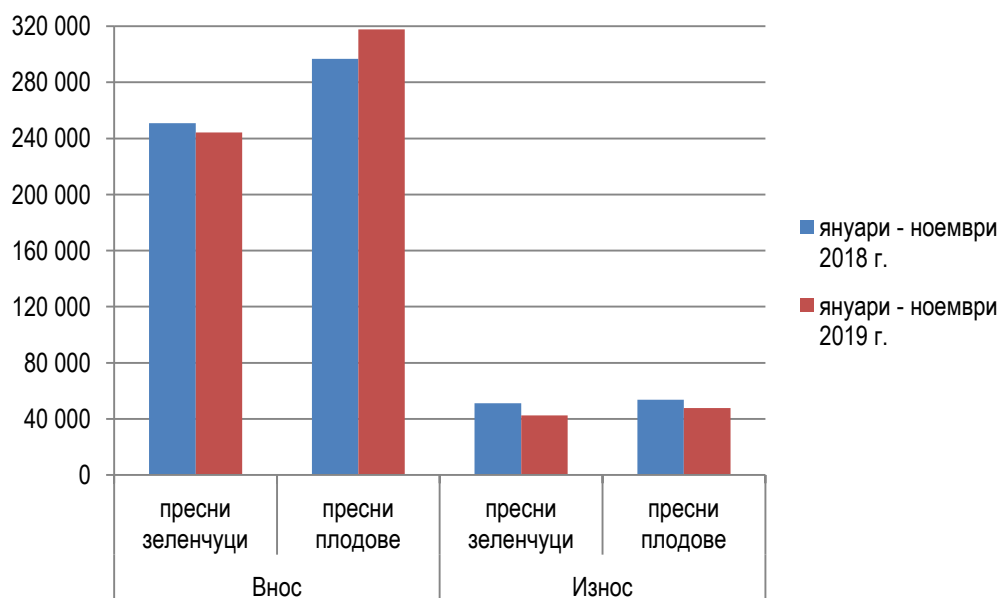
Поток	Продукти	януари – ноември 2018 г.	януари – ноември 2019 г.	Изменение
Внос	пресни зеленчуци	250 792	244 181	-2,6%
	пресни плодове	296 690	317 605	7,0%
Износ	пресни зеленчуци	51 215	42 577	-16,9%
	пресни плодове	53 807	47 712	-11,3%

Източник: данни на НСИ (предварителни данни за 2019 г.), обработени от МЗХГ

Бележка: „пресни зеленчуци“ включва търговията по тарифни кодове от 07010000 до 07099990, а „пресни плодове“ – търговията по тарифни кодове от 08010000 до 08109075.

При пресните плодове водещ остава вносът на citrusови плодове и банани с общо 149,2 хил. тона (близо половината от целия внос на пресни плодове за единадесетте месеца на 2019 г.), с 3,7% по-малко на годишна база. Голям дял (около 20%) заема и вносът на ябълки, който достига 62,3 хил. тона. Сред останалите плодове, внасяни в по-съществени количества, увеличение се наблюдава при доставките на дини, черупкови плодове, пъпеши, киви, ягоди и череши (в границите от 1,4% до 68,5%), а намаление – при тези на праскови, круши и грозде (в рамките на 2,1% - 29,8%).

Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци, тона

До м. ноември 2019 г. от страната са изнесени 42,6 хил. тона пресни зеленчуци и 47,7 хил. тона пресни плодове, което е съответно с 16,9% и 11,3% по-малко на годишна база.

Общият износ на пресни зеленчуци се свива основно вследствие на намаление на реализираните извън страната количества сладка царевица - с 95,7% и бобови зеленчуци – с 22,3%. Понижение се отчита и при експорта на картофи, домати, тикви, патладжани и чесън - в рамките на 1,1% - 35,5%, най-значително при чесъна. От друга страна, износът на лук нараства близо два пъти, а този на краставици, гъби, зеле и пиперки - с между 7,2% и 16%.

Намалението на общия износ на пресни плодове за единадесетте месеца на 2019 г. се дължи главно на спад на отчетения реекспорт на цитрусови плодове с 6,4 хил. тона (20,1%). По-малко са и изнесените черупкови плодове, праскови, кайсии, пъпеши и грозде – с между 12,2% и 73%. Същевременно, износът на череша, вишни и малини нараства от 62% до над два пъти на годишна база, а този на дини и ябълки – с по 2%.

2 Цени

2.1 Зърнени и маслодайни култури

Пазарът на зърнени и маслодайни култури в страната остава спокоен. Към 5 февруари 2020 г. се наблюдава леко увеличение на средните изкупни цени на хлебната пшеница, ечемика и слънчогледа, в рамките на 0,1% - 1,7% на седмична база. Цените на фуражната пшеница и царевицата се задържат на нивата от предходната седмица.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 05.02.2020 г., лв./тон без ДДС

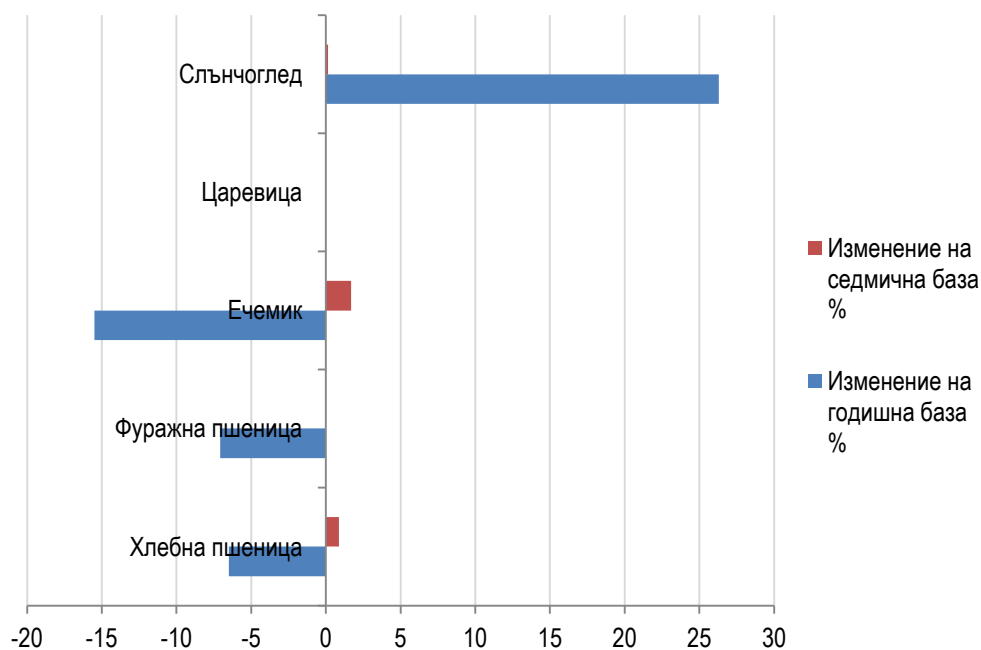
	06.02.2019	29.01.2020	05.02.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
хлебна пшеница	369	342	345	-6,5	0,9
фуражна пшеница	353	328	328	-7,1	0,0
ечемик	355	295	300	-15,5	1,7
царевица	282	282	282	0,0	0,0
слънчоглед	555	700	701	26,3	0,1
рапица	*	*	*	-	-

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

* Няма данни

Сравнявайки с аналогичния период на 2019 г., пшеницата и ечемикът са поевтинели с между 6,5% и 15,5%, докато слънчогледът е поскъпнал с 26,3%. Царевицата се търгува на същата цена като предходната година.

**Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към
05.02.2020 г.**

2.2 Плодове и зеленчуци

Към 07.02.2020 г. предлагането на едро на ябълки, оранжерийни домати, картофи и червен пипер (внос) на тържищата в страната е на цени, с между 2,7% и 12,1% по-високи спрямо предходната седмица.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 07.02.2020 г., лв./кг

	08.02.2019	31.01.2020	07.02.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,87	0,72	0,76	-12,6	5,6
домати (оранжерийни)	*	2,60	2,73	-	5,0
домати (внос)	2,37	*	*	-	-
пипер (зелен)	*	*	*	-	-
пипер (червен, внос)	*	2,72	3,05	-	12,1
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	*	*	*	-	-
череша	*	*	*	-	-
ябълки	0,98	1,12	1,15	17,3	2,7
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	*	*	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ
* Няма данни

На годишна база, цената на ябълките бележи увеличение от 17,3%, а тази на картофите – намаление с 12,6%.

**Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци
към 07.02.2020 г.**

